

ZÁKON O ODPADECH NEBEZPEČNÝ ODPAD PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Odpady potravinářské výroby
Mgr. Kateřina Járová, Ph.D.

Legislativa spojená s problematikou odpadů potravinářského průmyslu

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů

- ✓ Vyhláška č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů
- ✓ Vyhláška č. 94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů
- ✓ Nařízení komise (EU) č. 1357/2014, seznam vlastností odpadů, které je činí nebezpečnými
- ✓ Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady
- ✓ Vyhláška č. 437/2016 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě
- ✓ Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB

Legislativa spojená s problematikou odpadů potravinářského průmyslu

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech)

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů (veterinární zákon)

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

- ✓ Nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech

Legislativa spojená s problematikou odpadů potravinářského průmyslu

- **Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích** ve znění pozdějších zákonů
- **Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci** a o změně některých souvisejících zákonů
- **Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech**, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (**zákon o hnojivech**)
- **Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech**
- **Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích** a o změně některých zákonů (**chemický zákon**)

ZÁKON O ODPADECH

č. 185/2001 Sb.

1) ČÁST PRVNÍ - ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Předmět úpravy

- pravidla pro předcházení vzniku odpadů a pro nakládání s nimi
- práva a povinnosti osob v odpadovém hospodářství
- působnost orgánů veřejné správy

1) ČÁST PRVNÍ - ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Zákon se vztahuje na nakládání se všemi druhy odpadů, s výjimkou (= NEVZTAHUJE SE)

- odpadních vod (→ Vodní zákon)
- radioaktivních odpadů (→ Atomový zákon)
- mrtvých těl zvířat, která uhynula jiným způsobem než porážkou, včetně zvířat usmrcených za účelem vyměnění nákozy (→ Nařízení ES č. 1069/2009, o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě; veterinární zákon)
- exkrementů (nejedná-li se o VŽP), slámy a jiných přírodních látek pocházejících ze zemědělské výroby nebo lesnictví (→ Zákon o hnojivech)
- nezachycených emisí látek znečišťujících ovzduší (→ Zákon o ochraně ovzduší)
- vyřazených výbušnin a střeliva (→ Zákon o hornické činnosti a výbušninách; Zákon o zbraních)
- vytěžených sedimentů z vodních nádrží a koryt vodních toků (→ Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu; Zákon o hnojivech)

1) ČÁST PRVNÍ - ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Nestanoví zvláštní právní předpis jinak, VZTAHUJE se tento zákon na nakládání

- s těžebním odpadem
- s nepoužitelnými léčivými a návykovými látkami
- s vedlejšími produkty živočišného původu

1) ČÁST PRVNÍ - ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ Základní pojmy

ODPAD

= každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit

KOMUNÁLNÍ ODPAD

= veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob a který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů, s výjimkou odpadů vzniklých u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

= činnost zaměřená na předcházení vzniku odpadů, na nakládání s odpady a na následnou péči o místo, kde jsou odpady trvale uloženy, a kontrola těchto činností

1) ČÁST PRVNÍ - ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ Základní pojmy

NEBEZPEČNÝ ODPAD

= odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze předpisu EU o nebezpečných vlastnostech odpadů (Nařízení komise č. 1357/2014)

- odpad se hodnotí jako odpad nebezpečný, jestliže je překročeno alespoň jedno z kritérií pro uvedené nebezpečné vlastnosti odpadů
- celkem 15 nebezpečných vlastností odpadů

- ✦ výbušnost
- ✦ ovládnutí schopnost
- ✦ hořlavost
- ✦ dráždivost – dráždivé pro kůži a pro oči
- ✦ toxicita pro specifické cílové orgány/toxicita při vdechnutí
- ✦ akutní toxicita
- ✦ karcinogenita
- ✦ žíravost
- ✦ infekčnost
- ✦ teratogenita – toxicita pro reprodukci
- ✦ mutagenita
- ✦ uvolňování akutně toxického plynu
- ✦ senzibilita
- ✦ ekotoxicita
- ✦ schopnost vykazovat při nakládání s ním některou z výše uvedených nebezpečných vlastností, kterou v době vzniku nemá

Výstražné symboly nebezpečnosti odpadů

- označování dle GHS (Globálně harmonizovaný systém klasifikace a označování chemikálií) podle směrnice 2001/59/EC
- standardní věty o nebezpečnosti, tzv. H-věty, dříve R-věty
- pokyny pro bezpečné zacházení, tzv. P-věty, dříve S-věty

1) ČÁST PRVNÍ - ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ Základní pojmy

NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

= obchodování s odpady, shromažďování, sběr, výkup, přeprava, doprava, skladování, úprava, využití a odstranění odpadů

SKLÁDKA ODPADŮ

= zařízení zřízené v souladu se zvláštním právním předpisem (Stavební zákon) a provozované ve třech na sebe bezprostředně navazujících fázích provozu, včetně zařízení provozovaného původcem odpadů za účelem odstraňování vlastních odpadů a zařízení určeného pro skladování odpadů

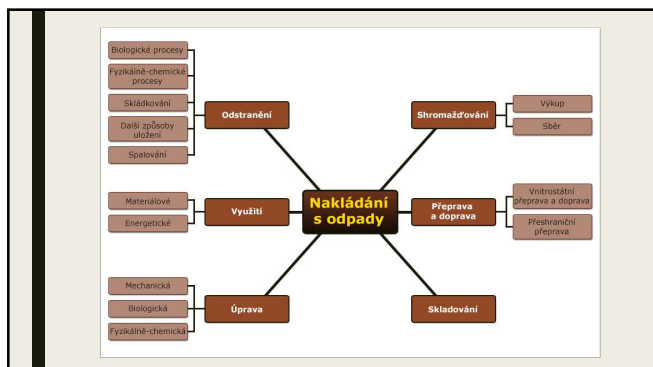
SHROMAŽĎOVÁNÍ ODPADŮ

SKLADOVÁNÍ ODPADŮ

SBĚR ODPADŮ

TŘÍDĚNÝ SBĚR, VÝKUP, RECYKLACE...

2) ČÁST DRUHÁ - ZAŘAZOVÁNÍ ODPADŮ A HODNOCENÍ NEBEZPEČNÝCH VLASTNOSTÍ ODPADŮ

Zařazování odpadů podle Katalogu odpadů

• původce a oprávněná osoba jsou povinni pro účely nakládání s odpadem odpad zařadit dle Katalogu odpadů, který Ministerstvo životního prostředí vydává prováděcím právním předpisem (= Vyhláška č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů)

• jednotlivým druhům odpadů jsou přiřazena **šestimístní katalogová čísla**, která v sobě zahrnují skupinu, podskupinu a název druhu odpadu

skupina odpadů		podskupina odpadů		konkrétní druh odpadu	
1	2	3	4	5	6

2) ČÁST DRUHÁ - ZAŘAZOVÁNÍ ODPADŮ A HODNOCENÍ NEBEZPEČNÝCH VLASTNOSTÍ ODPADŮ

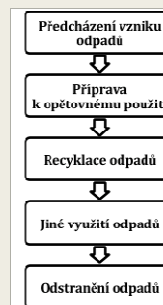
Zařazování odpadů podle Katalogu odpadů

- celkem 20 skupin odpadů
 - 02 = Odpady z výroby a zpracování potravin
 - 18 = Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče
 - 19 = Odpady ze zařízení na zpracování odpadů, z ČOV atd.
 - 20 = Komunální odpady
- nebezpečné odpady jsou označeny v Katalogu odpadů grafickým symbolem „*“

3) ČÁST TŘETÍ - POVINNOSTI PŘI NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Všeobecné povinnosti

- každý je povinen předcházet vzniku odpadů, omezovat jejich množství a nebezpečné vlastnosti
- přednost má využívání odpadů před jejich odstraněním
- je zakázáno ředění nebo míšení odpadů za účelem splnění kritérií pro přijetí na skládku a míšení ostatního odpadu s nebezpečným
- každý je povinen nakládat s odpady a zbavovat se jich pouze způsobem stanoveným tímto zákonem a ostatními právními předpisy vydanými na ochranu životního prostředí

4) ČÁST ČTVRTÁ - POVINNOSTI PŘI NAKLÁDÁNÍ S VYBRANÝMI VÝROBKÝ, VYBRANÝMI ODPADY A VYBRANÝMI ZAŘÍZENÍMI

- odpady perzistentních organických znečišťujících látek a PCB
- odpadní oleje (minerální, syntetické, průmyslové...)
- baterie a akumulátory
- kaly z čištění odpadních vod a další biologicky rozložitelné odpady
- odpady z výroby oxidu titaničitého
- odpady z azbestu
- autovraky
- elektrická a elektronická zařízení (elektrozařízení, elektroodpad)
- sedimenty vytěžené z koryt vodních toků a nádrží
- recyklace lodí

zvláštní ustanovení pro vybrané výrobky, vybrané odpady a vybraná zařízení obsahem zákona o odpadech

5) ČÁST PÁTÁ - ZPĚTNÝ ODBĚR NĚKTERÝCH VÝROBKŮ

Povinnost zpětného odběru se vztahuje na:

- výbojky a zářivky
- pneumatiky
- elektrozařízení pocházející z domácností

povinnosti a podrobnosti pro zpětný odběr vyjmenovaných výrobků jsou součástí zákona o odpadech

6) ČÁST ŠESTÁ - EVIDENCE A OHLAŠOVÁNÍ ODPADŮ A ZAŘÍZENÍ

Ohlašovací povinnosti

Evidence a ohlašování odpadů, zařízení k nakládání s odpady, shromažďovacích a sběrových míst, skladů odpadů, PCB, zařízení obsahujících PCB a odpadů PCB

Ohlašování přepravy nebezpečných odpadů

- evidence při shromažďování, sběru, skladování, přepravě, ...
- evidence při přepravě nebezpečných odpadů

PLÁNY ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ (POH)

- součástí zákona o odpadech -
(ČÁST SEDMÁ)

PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ (POH)

Společná ustanovení

- POH zpracovávají: **ministerstvo, kraje a obce**
- zpracovává se za účelem vytváření podmínek pro předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi podle zákona o odpadech
- POH ČR a krajů jsou veřejně přístupné

Plán odpadového hospodářství České republiky

- zpracovává **ministerstvo ŽP**
- zpracovává na dobu **nejméně 10 let**
- obsahuje vyhodnocení stavu odpadového hospodářství (analytická část), dále část závaznou a směrnou

- závazná část POH ČR je závazným podkladem pro zpracování POH krajů a vyhláší ji vláda svým nařízením
- závazná část POH ČR slouží pro rozhodovací a jiné činnosti příslušných správních úřadů, krajů a obcí v oblasti odpadového hospodářství

Ministerstvo životního prostředí ČR

Plán odpadového hospodářství České republiky

Závazná část POH ČR - rámcové cíle, opatření k jejich dosažení a soustava indikátorů jejich hodnocení pro:

- 1) Předcházení vzniku odpadů, omezení jejich množství a nebezpečných vlastností**
(podpora bezodpadových technologií; zpracování analýz možnosti náhrady materiálů a výrobků; nahrazování nebezpečných materiálů a složek používaných jako suroviny méně nebezpečnými; podpora opakovaně použitelných obalů; ...)
- 2) Nakládání s vybranými odpady podle části čtvrté tohoto zákona**
(odpady s obsahem PCB a zařízení je obsahující; odpadní oleje; baterie a akumulátory, ...)
- 3) Nakládání s dalšími odpady, zejména nebezpečnými**
- 4) Nakládání s odpady z obalů**

Plán odpadového hospodářství České republiky

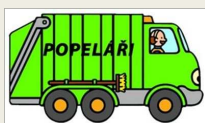
Závazná část POH ČR - rámcové cíle, opatření k jejich dosažení a soustava indikátorů jejich hodnocení pro:

- 5) Využívání odpadů**
(stanovení nástrojů pro podporu opětovného využití odpadů, pokud je to ekologicky a ekologicky vhodné; zpracování strategie na podporu trhu s recyklovanými výrobky; podpora odděleného sběru a materiálového využití u všech skupin odpadů, kde je to s ohledem na ekologické, technické, ekonomické a sociální podmínky možné; podpora rozvoje trhu s recyklovanými výrobky;...)
- 6) Snižování podílu odpadů ukládaných na skládky a podílu biologicky rozložitelné složky v nich obsažené**
- 7) Vytváření integrovaného systému nakládání s odpady**

Plán odpadového hospodářství kraje

- kraj v samostatné působnosti zpracovává POH kraje pro jím spravované území
- zpracovává se na dobu **nejméně 10 let**
- POH kraje musí být v souladu se závaznou částí POH ČR a jejími změnami
- POH kraje obsahuje analytickou, závaznou a směrnou část

Plán odpadového hospodářství kraje

Závazná část POH kraje stanoví konkrétní cíle a opatření k jejich dosažení pro:

- 1) Předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a nebezpečných vlastností
- 2) Nakládání s komunálními odpady
- 3) Nakládání s dalšími odpady, zejména nebezpečnými
- 4) Nakládání s odpady z obalů
- 5) Využívání odpadů
- 6) Snižování podílu odpadů ukládaných na skládku a podílu biologicky rozložitelné složky v nich obsažené
- 7) Vytváření integrovaného systému nakládání s odpady
- 8) Plnění podmínek pro předcházení vzniku odpadů

Plán odpadového hospodářství obce

- **POH obcí musí zpracovávat obce, které produkuje více než 10 t nebezpečného odpadu nebo více než 1000 t ostatního odpadu ročně**
- zpracovává se na dobu **nejméně 5 let**
- POH obce musí být v souladu se závaznou částí POH kraje a jejími změnami
- obsahuje analytickou, závaznou a směrnou část
- je závazným podkladem pro činnost obce v oblasti odpadového hospodářství
- konkrétní cíle a opatření závazné části POH obce jsou obdobná jako pro kraje, ovšem vztažena na menší celek

Zákon o odpadech

8) ČÁST OSMÁ - EKONOMICKÉ NÁSTROJE

- poplatky za uložení odpadů
- finanční zajištění provozu skládek
- finanční rezerva pro rekultivace a asanace skládek

9) ČÁST DEVÁTÁ - PŘESHRAŇIČNÍ PŘEPRAVA ODPADŮ

10) ČÁST DESÁTÁ - SANKCE - pokuty, přestupky

11) ČÁST JEDENÁCTÁ - VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

- vymezuje pravomoci a odpovědnost státních orgánů

